

Sygn. akt IV CSK 438/17

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa A.H. i D.H.
przeciwko G.H.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 2 marca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.
z dnia 18 stycznia 2017 r., sygn. akt I ACa.../16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w G. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 15 grudnia 2015 r., którym została zasądzona od G.H. na rzecz A.H. kwota 91 975,50 zł i na rzecz małoletniej D.H. kwota 122 634 zł, obie z ustawowymi odsetkami od dnia 7 marca 2014 r., przez obniżenie tych kwot, odpowiednio do 61 317 zł i 81 756 zł oraz oddalenie apelacji pozwanej w pozostałej części.

Pozwana w skardze kasacyjnej powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła z koniecznością udzielenia odpowiedzi na pytanie: jakie „inne przyczyny uzasadniające twierdzenie, że wysokość zachowku byłaby nadmierna” pozwalają sądowi na obniżenie wysokości z tego tytułu sumy na podstawie art. 5 k.c. oraz jakie kryteria należy stosować, ustalając odpowiednie obniżenie kwoty zachowku”. Uzasadnienie wniosku nie obejmuje wskazania powodów, dla których skargę należałoby ocenić jako oczywiście uzasadnioną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione szczególnie doniosłymi względami, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w sferze interesu powszechnego. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przyczyn o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Istotne zagadnienie prawne, to zagadnienie nowe i dotychczas nierozwiązane w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa i będzie miało znaczenie dla rozpoznania sprawy. Obok sformułowania tego zagadnienia należy wskazać związane z nim konkretne przepisy prawne, wyjaśnić dlaczego dotycząca go problematyka jest istotna oraz przedstawić argumentację przemawiającą za rozbieżnością w orzecznictwie (por. postanowienia

Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.). Przedstawione przez skarżącą zagadnienie prawne nie spełnia wymagań pokazujących, że w sprawie wyłoniło się rzeczywiście zagadnienie prawne, które jest istotne, nowe i dotychczas nierozwiązane. Problematyka pozbawienia zachowku osób uprawnionych, jak też obniżenia jego wysokości była przedmiotem wypowiedzi w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uchwałę z dnia 19 maja 1981 r., III CZP 18/81, OSNC 1981, nr 12, poz. 228; wyroki z dnia 25 stycznia 2001 r., IV CKN 250/00; z dnia 7 kwietnia 2004 r., IV CK 215/03; z dnia 11 lipca 2012 r., I CSK 75/12, niepublikowane). Poruszone w uzasadnieniu tej przyczyny okoliczności obejmujące pretensje krewnych zmarłego, że do powstania majątku spadkowego oni się przyczynili, a nie spadkodawca dotyczą kwestii istnienia i zakresu substratu zachowku. Nie należy do elementów zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. dokonywanie wykładni przepisu prawnego, w odniesieniu do kreowania innych niż zaistniałe w sprawie podstaw zastosowania art. 5 k.c., które mogłyby doprowadzić do obniżenia wysokości zachowku. Podane przez skarżącą argumenty nie dają podstaw do potraktowania ich jako zagadnienia prawnego.

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wymaga wskazania na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie

proceedzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). z dnia 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.). Skarżąca poza wskazaniem we wniosku na przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie podniosła żadnych okoliczności i argumentów, które na takie wady zaskarżonego wyroku mogłyby wskazywać.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do przyjęcia.

jw

a.ł